

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 190 (3054) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 augusztus 25

Komor gyászpompával és megható bensőséggel fogadta Budapest a hősihalott Kormányzóhelyettes földi maradványait

Az országház kupolacsarnokában felravatalozva fogadja a hősihalott Kormányzóhelyettes a gyászbaborult nemzet tisztelgését. — Megható módon nyilvánul meg mindenütt az országos gyász

Budapest. Kiküldött külön tudósítónk lapzártakor érkezett telefonjelentés:

A gyászvonal, amely a hősi halált halt Kormányzóhelyettes földi maradványait a hadszíntérről Magyarországra hozta, pénteken az esti órákban indult el és kedden reggel Kosztolányinál érte el a magyar határt. Innen tovább ment Kassára, ahová időközben már megérkezett a kormány képviselőiben dr. Radocsay László igazságügyminiszter és dr. Johann Béla belügyi államtitkár a gyászvonal fogadására. A kassai állomáson a fogadásra megjelent dr. Macarász István megyéspüspök, dr. Enyedi Andor református püspök, Kassa és Abauj-Torna vármegye főispánja, a MÁV elnöke és Kassa polgármestere.

A gyászvonal megérkezése után Szabó László vezérőrnagy, aki a koporsót kísérte, átadta a drága hamvakat a Kormányzó szárnysegédének, a magyar kormány és a honvédség képviselőinek, majd Enyedi Andor református püspök imát mondott a koporsó felett. Ezután áttették a koporsót a különvonatra, amivel ezonnal elindult Budapestre.

Unnepélyes fogadás a Déli-pályaudvaron

A Déli pályaudvaron már fél 4 órakor gyülekeztek a fogadásra megjelent előkelőségek. Ott láttuk Kállay Miklós miniszterelnököt a kormány valamennyi tagjával a felsőház és a képviselőház elnökeivel, a honvédezőkar főnökét, a honvédelmi miniszter helyettesét, a honvédezőkar főnökének helyettesét, a hadseregparancsnokokat, a légierők parancsnokát, a budapesti I. hadtest parancsnokát, a légvédelmi erők parancsnokát, az államtitkárokat, a külügyminiszter állandó helyettesét, Budapest székeséfváros főpolgármesterét és polgármesterét, a rendőrség budapesti főkapitányát tisztiküldöttséget, végül a kereskedelemügyi minisztérium vasúti osztályait és a MÁV küldöttségét.

Megérkezik a gyászvonal

A vonat négy óra előtt néhány perccel érkezett meg a Déli-pályaudvarra. Komor gyászhangulatban got-

dult a fogadásra összegyűlt előkelőségek csoportja elé a drága tetemet szállító kocsit. A zenekar közben a Himnuszt játszotta. Néma csendben figyelni mindenki, ahogy a koporsót szállító kocsit ajtaját felnyitják, s ahogy a leemelésre felszálló tisztek lassan felemelik a koporsót és megindulnak vele a csarnokon felállított ravatal felé.

A koporsó elhelyezése után az előkelőségek helyekedtek el a komor

gyászbaború ravatal körül. Majd dr. Soltész Elemér protestáns tábori püspök lépett elő és megható gyászimát mondott. A rövid gyászimát követően a koporsót a kivonult repülőszázad tisztelgése és a Himnuszt hangjai mellett kivitték a Déli-pályaudvar érkezési oldalára, ágyutaipra helyezték és a gyászmenet elindult az Országház felé. A gyászmenet lapzártakor még nem érkezett meg az Országházhoz.

Elindul a gyászmenet az Országház felé

A gyászmenetet a rendőrség két lovasszakasza vezette be. A rendőrök díszszakaszai után haladt vitéz Szabó László vezérőrnagy, a gyászkíséret parancsnoka. Ő utána pedig a lovassági testőr vezérőrnagy, a gyászkíséret parancsnoka. A gyászkíséret parancsnoka mellett a honvédezőkar főnökének helyettese a hadseregparancsnokok, a magyar királyi légierők parancsnoka, a budapesti I. hadtest parancsnoka, a magyar királyi légvédelmi erők parancsnoka, az államtitkárok, a külügyminiszter állandó helyettese, Budapest székeséfváros főpolgármestere és polgármestere, a magyar királyi rendőrség budapesti főkapitányának tisztiküldöttsége, a magyar királyi légierők százada és a magyar királyi rendőrség két lovasszakasza.

Gyászlöbögők, könnyes szemek, harangzúgás...

A gyászmenet utvonatán fekete löbögők és gyászzsallalgal díszített nemzeti zászlók jelezték a nagy nemzeti gyászt. A közönség körében a könnyes szemek jelezik mennyire átérzi minden magyar a nemzetet ért nagy csapás nagyságát. A főváros minden templomában zúgtak a harangok s mély gyászhangulattal töltötték be az egész nagy fővárost, amelynek

elele mintha ezekben a percekben teljesen megállt volna és csak a mély gyász őszinte érzelmei lettek urrá rajta.

A harangok gyászenéjének zúgása pedig szárnyalva betöltötte ebben az órában az egész országot az őszinte gyász és megrendülés érzelmeit keltve minden igaz magyar szívében.

A bíboros hercegprímás mond emlékbeszédet a felsőház ülésén

Az egész magyar politikai élet megrázta és mély gyászba borította a Kormányzóhelyettes hősi halála. Az országgyűlés két Háza a képviselőház szerdán délután 12 órakor a felsőház pedig utána egy órakor ülést tart, amelyen megemlékeznek a nemzet nagy halottjáról. Kedden délután

tizenket órakor Tassóai Nagy András a képviselőház elnökének parlamenti értekezlet lesz, amelyen megemlékeznek a Háza gyászmenetnek lefolyását.

A képviselőház ülése után szerdán délután Tassóai Nagy András elnök vezetésével az ülésen megjelent képviselők testületileg bevonultak a ku-

polacsarnokba, ahol az elnök elhelyezi a Ház koszorúját a katedra alá.

A felsőház ülésén vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettesről Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás tartja az emlékbeszédet. Az ülés után a felsőház is testületileg helyezi el a ravatalon a koszorúját.

Az egész országból érkeznek hírek a nemzeti gyász megható megnyilvánulásairól. A kedden meginduló nagy gyűjtésen is egyre többen a hősihalalt halt kormányzóhelyettes emlékére ajánlják fel ajándékukat. Népes küldöttségek érkeznek a fővárosba, hogy tisztelgetést és a hősihalalt járó csodálatot a ravatalnál tett tisztelgő elvonulással röjje le. A virág és a koszorúk valóságos tenger özönlik az Országház felé, hogy méltó kifejezést adjon annak a tisztelgetésnek, amellyel az ország népe Kormányzóhelyettesét halálában körülveszi.

Szerdán és csütörtökön teljes nemzeti gyász

A MTI jelenti: A hősi halált halt Kormányzóhelyettes temetésének szertartási napjain még pedig augusztus 26-án és 27-én a belügyminiszter rendelete értelmében mindenféle gyűlés felvonulás, ünneplés felvonulás (színház, mozi, cirkusz, hangverseny) sportverseny és zene tilos. A zárórát mindkét napon este 11 órában állapította meg a belügyminiszter. Augusztus hó 28-án valamennyi korlátozó intézkedés megszűnik.

Legújabb részletek a gyászvonal kassai fogadásáról

A MTI jelenti: A kassai pályaudvaron közel háromnegyedórát tartott a hivatalos eljárás, míg az orvosok a személyazonosságát megállapították. — Azután a koporsót átvitték az előcsarnokba, amely mindenütt zászlóval volt bevonva. A vonaton több helyen Magyarország, Abauj-Torna megye és Kassa város címere állott zászfátyollal leborítva. Méltóságos ünnepi csendben lépett a ravatal elé Enyedi Andor tiszáninneni református püspök, mögötte helyezkedtek el a mezei református lelkészek nagyobb csoportban. A püspök előbb fohászt mondott el, majd a prédikációs könyv 12-ik részéből idézett, azután imát mondott, utána pedig megáldotta a halottat. A püspök imádsága előtt hatalmas ércel bélelt koporsóra ráborították a Rákóczi leplet. Ezzel a nemzeti színű leppellel borították be 1906-ban a száműzetésből hazahozott Nagyszász Fejedelm koporsóját. A leplel látható H. Rákóczi Ferenc és Lajos társainak családi címere is. Ezzel a leppellel amelyet Kassa városa kezével őriz eddig csak a fejedelm koporsóját borították be, másodikként most a Kormányzóhelyettes koporsóját. A leplet a budapesti és kenderesi temetés utaz visszahozták Kassára. A megkapott gyászszertartás után a repülőbiztonság

a koporsót átvitte a közönség néman tisztelgő sorfala között a különvonat gyászkocsijára. Azután megindult a közönség sokezer főnyi menete és a kassaiak elvonultak a nemzet hősi halottjának ravatala előtt, könnyes szemmel, mély meghajlással és a vallásos kegyelet megható megnyilatkozásával bucsuztak minden magyar dicső hősétől. 11 órakor indult el a különvonat Kassáról a főváros felé, ahová délután 4 órakor érkezik a déli pályaudvarra. A gyászvonatot a miniszterelnök vezetésével a kormány tagjai fogadják. A

ravatalt a képviselőház kunolacsarnokában már felállították.

Göring lapja megleghangú cikkben emlekezett meg a Kormányzóhelyettes hősi-haláláról

Berlinből jelentik: (MTI) A német lapok részletesen beszámolnak a magyarországi gyásznapokról, kiemelve, hogy a szövetséges és baráti államokban továbbra is a legmelegebb részvétet nyilvánul meg Magyarország és kormányzója iránt. Az essenai Nazio-

nalzeitung azt írja, hogy Horthy István a magyar nép számára nagy reménység volt, ígérete a nagy és szebb magyar jövőnek, melyet a hagyományok szellemében, az atyja által követett irányvonalhoz híven akart biztosítani népe számára. Amikor most hősi halált halt még pedig azon az arcvonalon, ahol a szövetségesek a bolsevizmus ellen harcolna, a legnagyobb és legszebbet adta hazájának, amit csak adhatott, a végsőkig tartó kötelességteljesítés ragyogó példáját

sáért Braziliának a háború után még számolnia kell.

10. Brazília népe meg fogja banni és sajnálni fogja azt a hibát, amit vezetői követtek el és leszámolást követel majd a vezetőkkel szemben, akik inkább a pénz szolgálatába állottak és nem vették figyelembe Brazília faji és erkölcsi tényezőit, melyek pedig valóban nagy értéket jelentettek volna Brazília szempontjából.

Eltávozott a Salamon-szigetek környékéről az amerikai hajóhad

Az NST berlini jelentése szerint miután Gornley amerikai tengernagy hajórajja a Salamon szigetektől kelet felé ismeretlen helyre távozott, a Malánéziai szigetek világa hetek óta először szabadult meg az ismételt tengeri harcoktól. Az amerikai hajóraj elhatározását az a tény befolyásolta, hogy a japán tengeralattjárók az utóbbi időben rendkívül élénk tevékenységet fejtenek ki a Csendes óceán déli részén. A japán légierő viszont eddig soha nem tapasztalt arányban támadta az észak-ausztráliai partvidék városait, amiből arra lehet következtetni, hogy a japánok minden figyelmüket Ausztrália felé fordítják és a Melánéziai és Salomonszigeti események ellenére sem hajlandók az Ausztráliára nehezedő nyomást enyhíteni.

Több oszlopban közelednek a németek Stalingrad és a Volga felé

A német bombázók már 10 perc alatt elérik a Volgát. 120 kilométerre közelítették meg Ordzsonikidzsét a német páncélosok

Lapjelentések szerint Stalingrádból már nemcsak a polgári lakosságot távolították el, hanem a hadianyaggyárakat is leszerelték. A gépeket észak felé szállították, a gyárak munkásai pedig a katonákkal együtt dolgoznak a védelmi művek megerősítésén. A németek több oszlopban közelednek Stalingrad és a Volga felé. A szovjet utánpótlás egyre nehezebbé válik, mert a német bombázók most már 10 perc alatt elérik a Volgát. A kaukázusi fronton pokoli hő-

ségben tart a német előnyomulás. A németek kihasználva a kedvező széljárást, óriási gyújtóbombákkal felgyújtották a szteppéket és a forró szél lángoló és füstfelhőket hajt a szovjet arcvonal felé. A retentő hőségben kiszáradtak a kisebb folyók. Egyes jelentések szerint a német páncélosok már csak 120 kilométerre vannak Ordzsonikidze városától, ahonnan a híres hegyi hadiút indul a Kaukázuson át Tiflisz felé.

mekkal szemben, de ezt a szerepét nem töltötte be.

9. A Braziliában lakó tengelyállampolgárokkal szemben tanúsított eljárás-

Churchill Washingtonban is járt (?)

Londonból jelentik: (B. T.) Churchill kedden este egy amerikai Liberátor repülőgépen érkezett vissza Londonba moszkvai, illetve kairói utjáról. A repülőtéren felesége és fia fogadta. Hír szerint az alsóházat nem hívják össze korábban a tervezett időpontra. A miniszterelnök csak később ad tájékoztatást utazásának eredményéről. Ugy tudják, hogy az alsóház összejövetelének első napján általános tájékoztatót ad. A Moszkvában és Kairóban kötött hadászati és egyéb háborús gazdasági határozatokról egyelőre semmit sem tesznek közzé.

Az NST szecholmi jelentése szerint Churchill visszatérésének utránya még ismeretlen és sok találgatásra ad alkalmat. Az angol fővárosban ugyanis

nagy feltűnést keltett, hogy Churchill csak most érkezett vissza Londonba, bár Moszkvát már a múlt vasárnap elhagyta és azóta ismeretlen helyen tartózkodott. Azt gyanítják, hogy Churchill közben Washingtonban is volt, hogy beszámoljon Rooseveltnek a Stalingradra folytatott megbeszéléséről. Olyan hírek is vannak, hogy Churchill Indiában folytatott megbeszéléseket. A legnagyobb valószínűsége annak van, hogy Churchill a közelkeleti harctér újjászervezésével foglalkozott. Az egyik londoni lap beszámol Churchillnek Faruk királynál történt kihallgatásáról. A kihallgatás nagyon rövid volt és a király ez alkalommal egy 30 centiméter hosszú szivart ajándékozott Churchillnek.

Brazília hadbalépése nem befolyásolja a hadműveleteket

Róma. (MTI) A Stefani iroda jelenti: A Stefani diplomáciai munkatársa Brazília hadüzenetével foglalkozva, a következő 10 pontban foglalja össze a hadüzenet következtében előállott helyzetet:

1. Brazília katonai jelentősége nulla és ennek következtében hadbalépése a hadműveletekre semmiféle befolyást nem gyakorolhat.
2. Vargas elnök már több hónapja braziliai földrajzi és hadászati pontokat bocsátott az Egyesült Államok rendelkezésére.
3. A hadiállapot ténylegesen már január óta fennáll, amikor Brazília megszécsitotta a tengelyhatalmakkal a diplomáciai viszonyt.
4. Jogi szempontból az a helyzet, hogy a brazilai hajók állandóan szállítottak az Egyesült Államokba, amivel valóságos

háborús utánpótlási szolgálatot végeztek.

5. Erkölcsi szempontból sajnálatos, hogy Brazília éppen Németországnak és Olaszországnak üzent hadat, holott gazdasági felvirágzását az ott élő németeknek és olaszoknak köszönheti.

6. Brazília oktalanul az északamerikai imperializmus karjaiba vetette magát, amely a helyzetet kihasználja arra, hogy birtokába vegye a gazdag délamerikai szákmányt, amit Vargas maga szolgáltatott ki.

7. A brazilai népet semmiféle formában meg nem kérdezték és kegyetlenül befejezett tények elé állították.

8. Brazília fontos szerepet vihetett volna a mostani háborúban és bédhette volna függetlenségét az Egyesült Állam-

Gabonából kaucsukot akarnak előállítani Amerikában

Roosevelt nem engedi a gabona „elpocsékolását”

A csendesóceáni szigetek elvesztése Amerika kaucsuk ellátását, de különösen a hadipari termelést igen nehéz helyzet elé állította. Azóta Amerika valamennyi feltalálóját a szintetikus gum előállítására tartja izgalomban. Ujabban arról érkeznek tudósítások, hogy az egyik feltalálónak sikerült gabonából kaucsukot előállítani. A gabonából előállított szintetikus kaucsuk termelésének előmozdítása céljából törvénytervezetet terjesztettek Roosevelt elé, amelyben erre a célra egy önálló gazdasági szervezet felállítását javasolták. Az elnök elvetette a javaslatot azzal a megokolással, hogy a haditermelési hivatal központi vezetésére egy önálló gazdasági szerv felállítása káros hatással van, azonkívül pedig takarékosan kell banni a gabonával, mert a rendelkezésre álló mennyiségből nemcsak az Egyesült Államok

Ertekezlet a 4-es számú bekötő utzakasszal kapcsolatos kisajátítások ügyében

Nagyvárad. Saját tud. Soós István és a szövetségesek gabonaszükségletét kell fedezni, hanem az alkohol előállítása céljából is szükség van gabonára. polgármester kedden délelőtt értekezletet tartott Thury László tiszti főügyésszel, Tóth Sándor főmérnökkel, Pékó János főmérnökkel és Klemens Rezső gazdasági előadóval a 4-es számú bekötő utzakasszal kapcsolatos kisajátítások ügyében. Megállapította az értekezlet, hogy a Füzés-utca környékén szükségesé vált kisajátítások ügye már elintéztét nyert, s már csak a Körösparton lévő telkek igénybevételével kapcsolatban vannak nehézségek. A város megkeresi a bíróságot, hogy tartson szakértői szemlést, aminek alapján a város bírói letétbe helyezi a kisajátítási összegeket, úgyhogy a további eljárásnak akadály

Apolló Filmszínházban
Huszka Jenő gyönyörű operettjének filmváltozata
BOB HERCEG
Főszerepben: Simor Erzsébet, Szilassy László, Kovács Kató.

Belvárosi
Estélyiruha kötelező
A szezon legújabb bűnügyi vigjátéka, ötlet, humor, kacagás, izgalom, szerelem
Főszereplők: Réthy Eszter, Raffay B. Blanka, Kókényi Ilona, Jávor Pál, Peitges Sándor, Juhász József stb.

Rákossy Viktor örökszép regénye filmen
Elnémult harangok
Főszereplői: Kiss Ferenc, Lukács Margit, Nagy István.
a CASINOBAN

Német gyalogos hadosztályok és gyorscsapatok átkeltek a Donon és erősen kiépített védelmi állásokat törtek át

Több, mint 300 hadihajót vesztek eddig az angolszászok. Churchill repülőgépen visszaérkezett Londonba

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Iroda. A véderőfőparancsnokság közli: Kaukázus vidékén a német és szövetséges csapatok támadása kemény hegyi harcokban tovább halad.

Stalingrádtól északnyugatra a légi-erőtől kiválóan támogatott gyalogos hadosztályok és gyorscsapatok kiero- szakolták az átkelést a Donon és kelet felé történő előnyomulás során erősen kiépített ellenséges védelmi állásokat törtek át. A doni arcvonal többi részén az ellenség helyi jellegű támadásai meghiúsultak az olasz csapatok ellenállásán.

A légi-erő az arcvonal mögötti vas-

úti berendezéseket és szállító mozdulatokat, valamint a Volgán a hajóközlekedést támadta.

Kalguától délnyugatra, Medintől északnyugatra és Rasevnél az ellenséges támadásokat visszavertük. A szovjet légi-erő vasárnap légibarcokban 157 repülőgépet veszített 9 másik gépet a légvédelmi tüzéség lőtt le. 8 gépünk hiányzik.

Könnnyű német harci gépek vasárnap hatalmas pusztítást okoztak Anglia délkeleti partjainak hadifontosságú berendezéseiben. A hétfőre virradó éjjel német harcigépek Midlandban Anglia fegyverkezési iparának egyik városát bombázták, valamint Kelet-Angliában hadászati célpont-

kat árasztottak el robbanó és gyújtóbombákkal. Sok tűz és robbanás keletkezett.

Német tengeralattjárók az Atlanti-óceán keleti és délnyugati részén, valamint a Karibi-tengeren elsüllyeszttek 17 hajót 107.000 tonnával és két szállítóvitort. Az elsüllyesztett hajók közül egyet 64.000 tonnával hajókaravánból lőtték ki. Két másik hajót torpedótalálatok értek. Sülyedésüket az elhárítás közbelépése miatt nem lehetett megfigyelni.

Berlinből jelentik: (MTI) Berlini politikai körökben az a meggyőződés uralkodik, hogy a Donon történt újabb átkeléssel már megkezdődött a Stalingrád körüli ütközet.

Jóval nagyobb az elsüllyesztett angolszász hadihajók száma, mint az ujonnan épülőké

Gentből jelentik (Inter Inf) Jól értesült angol körök véleménye szerint az angol kormány rövidesen nyilvánosságra hozza a háború kezdete óta elpusztított angol hadihajók jegyzékét. A jegyzék első része már megjelent és 152 hadihajót sorol fel 631.400 tonnával. Berlini vélemény szerint az angolok és amerikaiak eddigi hadihajóvesztése több, mint 300 hadihajó.

Berlinből jelentik: (NTI) A londoni Times foglalkozik az Atlanti-óceán nyugati felében, különösen az Észak-amerikai Egyesült Államok partvidékén egyre fokozódó ellenséges tengeralattjáró veszedelemmel. Az Egyesült Államok régebben feltétlen biztonságban érezte magát a tengeralattjáró veszedelemmel szemben. — Sohasem gondoltak arra, hogy az ellenségnek sikerül megtámadni az amerikai partokat. A valóság azonban egészen mást mutat. Mindazon rendszabályok, amelyeket eddig hoztak, nem bírták megakadályozni az ellenséges tengeralattjárók működését és nem sikerült a szállító útvonalak biztosítása. Az utóbbi időben még újabb nehézségek is felléptek, például az acélkészletek csökkenése, ami megakadályozza a hajógyártás foko-

zását. Így az elsüllyesztett hajók száma még mindig jóval nagyobb, mint az ujonnan épülőké. (MTI)

Gentből jelentik: (NTI) Nelles, a kanadai haditegerészet vezérkari fő-

nöke kijelentette Halifaxban, hogy a tengeralattjáró veszély az északamerikai vizeken továbbra is fennáll és véleménye szerint inkább erősödni fog, mintsem csökkenni. (MTI)

Olasz győzelemmel végződtek az egyiptomi járőrcsatározások

Rómából jelentik: (MTI) Az olasz sajtó vezető helyen közli az olasz vezérkar közléseit, amelyek szerint a keleti arcvonalon működő olasz expedíciós hadsereg jelenleg heves harcokban vesz részt. A lapok megállapítják, hogy az olasz expedíciós had-

sereg jelenleg kemény, de dicsőséges napokat él át. Az olasz csapatok vitte- zségükkel hozzájárulnak annak a hadműveletnek sikeréhez, amely teljes kifejlődésben van a keleti arcvonalon.

Rómából jelentik: (Stefani) Az

Újabb súlyos japán támadások Ausztrália északi partjai ellen

Berlinből jelentik: (NTI) Londoni repülőgépen visszaérkezett Londonba, középkéleti és moszkvai útjáról. Churchillal együtt érkezett Londonba Harriman is. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A japán tengerészet légiereje vasárnap Ausztrália északi partjának több helyét

bombázta. Újabb súlyos kárt okoztak Port Darwinban és Port Hedlandban. A Korall-tenger területén az ausztráliai partoktól keletre elsüllyesztettek egy ötezer tonnás szállítóhajót. A hajó nyilvánvalóan löszert szállított.

mert a bombatalálat után óriási robbanással a levegőbe repült. Ausztrália északi része felett a japánok 14 ellenséges gépet lőttek le. A japán gépek közül mindössze kettő nem tért vissza. (MTI)

Argentina és Chile nemhadviselő államnak tekinti Braziliát

Több száz tengelyalattvalót tartóztattak le már Braziliában

Santiago de Chileből jelentik: MTI az OFI jelenti: A chilei kormány értesített a braziliai kormányt, hogy Braziliát nem hadviselő államnak tekinti.

Buenosairesből jelentik: (NTI) Két óra hosszat tartó minisztertanács után, amelyen meghatározták Argentina magatartását a braziliai hadművelettel kapcsolatban, a külügyminiszter közölte az argentin kormány határozatát, amely szerint Braziliát nem hadviselő hatalomnak tekinti.

Buenosairesből jelentik: (NTI) Braziliában a hadiállapot első napján a tengelyhatalmak több száz alattvaló-

ját tartóztattak le. (MTI) Vatikánvárosból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A Szentszék mellett működő brazil nagykövet szerdán átköltözik Rómából Vatikánvárosba.

Pactalia a kezesztény ipar!

Szovjet foglyok végeláthatatlan sora indul a gyűjtőtáborok felé

olasz főhadiszállás 819. közleménye: Egyiptomban a járőrcsatározások a mi javunkra végződtek. Néhány gépesített járművet elpusztítottunk, mikor az ellenség kísérletet tett osztagaink megközelítésére. Az ellenség légi-erőiben 7 gépet veszített. Öt gépet az olasz vadászok, kettőt a német vadászok lőttek le. Egy másik gépet Tobruk erőd légharító utagei lőttek le. Ellenséges gépek vasárnap támadást intéztek Gela ellen. A polgári lakosság köréből négy ember meghalt, három megsebesült.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Katonai részről közli, hogy augusztus 21-től 23-ig bezárólag a bolsevisták 405 repülőgépet veszítettek. A németek vesztesége csak 18 repülőgép.

HITEL

NEMZETPOLITIKAI SZEMLE
ULLEIN.REVICZKY ANTAL:
Az olasz-magyar barátság századokon át

CSIZMADIA ANDOR:
Társadalompolitika a háborúban
ZATHURECZKY GYULA:
A magyar szellem forradalma

MALÁN MIHALY:
A szláv veszedelem
KISS JENŐ:
Még egyszer az irodalmi szektákról

Mocsáry Lajos az erdélyi társadalomról 1855-ben — Kazinczy és a románok — Urabátyám országa — Gróf Knyphausen remániai úti rajza — Birtokmegosztás Erdélyben
LÁSZLÓ DEZSŐ: A legújabb Széchenyi-irodalom

Előfizetés egy évre 9 P. Egyes száma ára 1 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Mátyás király-tér 5. I. Póstacsekk 72.809.

Megjelenik minden hónap közepén.

Leventék figyelem!

A városi levente parancsnokság felhívja a betöltött 14 és még el nem ért 17 életévű, 8 elemi iskolával rendelkező leventéket, hogy szeptember hó 15-ig a m. kir. honvédség hivatásos gépkocsizó műszaki tiszthelyettesi állomány pótlására jelentkezzenek.

1942. évben 80 fő gépkocsizó műszaki tanoncot vesznek fel.

Pályázati feltételek részletei a levente nyilvántartó hivatalnál megtudhatók. (Levente Hírközpont Nagyvárad)

Szeptember 1-től este 7 óráig tarthatnak nyitva a könyvkereskedések

Nagyvárad. Saját tud. A könyv-, fröszter- és papirkereskedések mind-azokban a városokban és községekben, amelyekben ezeknek az üzleteknek hétköznapi zárórája este hét óráig korábbi időpontban van megállapítva, 1942. évi szeptember hó 1-től szeptember hó 15-ig bezárólag — a közbeszó vasárnapok kivételével — este hét óráig tarthatók nyitva. Ugyanerre az időre a könyvkereskedések kivételnek Budapest székesfőváros területén a nyílt árusítási üzletek nyitási idejének szabályozása tárgyában kiadott 490—1942. M. E. számú rendelet 1. paragrafusában foglalt korlátozás hatálya alól.

Szeptember 15-ig adhatják be bevallásukat az építési vállalkozók

A kamarák előterjesztése a pénzügyminiszter úr az építési vállalkozók forgalmiadó bevalásának benyújtására vonatkozólag a következő döntést hozta:

„Megengedem, hogy az 500—1942. P. M. sz. rendelet 102. paragrafus 5. bekezdése alapján 1942. július hó 1-től forgalmiadó fizetésre köteles építési vállalkozók első bevallásukat folyó hó 15-ig helyett szeptember hó 15-ig nyújthassák be, az akkor esedékes bevallással együtt. Megjegyzem hogy ez a halasztás a bevallás beadására vonatkozik, tehát a szeptember hó 15-én esedékessé váló forgalmiadót esedékességekor meg kell fizetni.”

Kiselejtezt ujságáros bódékat ad el a város

Közhírő teszem, hogy Nagyvárad thj. város tulajdonát képező 7 darab kiselejtezt nagy újságáros fabódét és drb. üveges kis fabódét a város gazdasági ügyosztálya 1942. augusztus 28-án délelőtti 10 órakor árverés útján adják el a városi közkirakárban (Thaly Kálmán-utca 8 sz.).

A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1942. augusztus 19.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Gyűlésen beszélte meg a Baross Szövetség tűzifaszakosztálya a sürgős kérdéseket

Biztosítani kell a kisemberek ellátását

Nagyvárad. Hétfőn este értekezletre gyűltek össze a Baross Szövetség tűzifaszakosztályának tagjai, hogy megvitassák azt a tarthatatlan helyzetet, amely 82 tűzifakereskedőt és a kisembereket érinti.

A gyűlés kezdete előtt a megjelentek egy perces felállással vitéz nagybányai Horthy István Kormányzó-helyettes emlékének áldoztak, azután Nagy János elnöklésével megvitatták az elnöki tisztség és képviselői betöltését. Megállapodtak, hogy az elnök csak kereskedő lehet. Ezután a stróman kérdést tárgyalták és a tagok megnyugvással vették tudomásul azt a bejelentést, hogy a bíróság elé kerülnek a visszaélők.

rülnek a visszaélők.

Az értekezlet során a legfontosabb kérdés a fa nélkül maradt fakiskereskedők panasza került szóba. A kereskedők elkeseredetten jelentették, hogy a nagykereskedők a köteles 60 százalékos tűzifarészt nem adják át a kiskereskedőknek és ennek következménye képen rendkívül nehéz helyzetbe kerülnek a kisemberek, mert képtelenek lesznek fához jutni, miután a kiskereskedők egyáltalán nem rendelkeznek tűzifával.

A gyűlés végül úgy határozott, hogy dr. Soós István polgármester közbenjárását kéri a rendkívül fontos ügynek megoldása érdekében.

Augusztus 31-ig lehet igényelni a kenyérpótjegyeket

A folyó évi szeptember havi kenyérpótjegyek az augusztusi havi kenyérpótjegyek fejjelapjával igényelhetők a Közelelmezési Hivatalban a folyó hó 31-ig napjával kezdődőleg.

Amelyik üzemben vagy vállalatnál több munkás van alkalmazva, ott a kenyérpótjegy fejet névjegyzék kíséretében kell beszoalgtatni. Az augusztusi havi kenyérpótjegy fejjelapja nélkül kenyérpótjegy szeptember hóra nem igényelhető. A kenyérpótjegy fejjelapja a név és lakcim pontosan reá vezetendő Lakásváltás esetén a változás a Közelelmezési Hivatalban azonnal bejelentendő.

Nagyvárad, 1942. augusztus hó 18-án.

Dr. Gyapay László, s. k.,
h. polgármester.

Nagy sikere volt a népművelési előadások keddi sorozatának is

Páter Anaklét és Bárdos Lajos előadása feledhetetlen
élmény marad

Nagyvárad. Saját tud. Lankadatlan, sőt, ha lehet, egyre fokozódó érdeklődés mellett folynak naponta a Biharvármegyei Iskolánkülső Népművelési Bizottság előadóképző tanfolyamának előadásai a városháza közgyűlési termében. Az az érzésünk itt, mintha egy nagy és díszes iskolateremben lennénk, ahol azonban nem pajkos nebulók hajolnak — kezükben ceruzát — zorongatva — írják

főle, vagy ülnek fejelemzeten, tekintetüket feszült érdeklődéssel az előadó szegzeve a kényelmes, bőrüléssel pad-sorokban hanem felnött emberek, — fiatalok, középkorúak, sőt itt-ott már öszbevegyülő fűrtűek — hölgyek és urak, vegyesen, lelkesek, tanárok, tanítók, orvosok, egyszerűen olyan egyének, akik inkább hivatottak a népművelésre.

Megbeszélések az előadások után

Az egy-egy óras előadásokat követő tízperces szünetekben a hallgatók között élénk megbeszélés tárgyát képezik az elhangzott előadások s némelyik előadó neve — aki különösen lekötötte a hallgatóság figyelmét jól felépített, tárgyánál fogva is nagyobb érdeklődésre számottartó előadásával — még a távolabbi „tízpercekben” s később is ott röpköd a levegőben. Ilyen elragadtatással beszélnek például még ma is Páter Anaklét kapucinus szerzetes vasárnapi előadásáról, melyben a leventenevelés és a népművelés egymáshoz való kapcsolatairól beszélt rendkívül szívesen, magával ragadó erővel. Hasonlóképpen felvillanyozta a hallgatóságot Bárdos Lajos, a Zeneművészeti Főiskola tanára, aki még szombator tartott előadást a

magyar népi dal és zene gyakorlati alkalmazásáról a népművelésben. Mint mondják, végül az egész hallgatóság együtt énekelte a népi dalokat a kiváló muzsikussal. — amint az már Bárdos Lajos előadásain lenni szokott.

Értékes előadások a keddi műsoron

Kedden, az előadóképző tanfolyam utolsóelőtti napján, délelőtti dr. Oswald Arisztid, premontrai kanonok tartott rendkívül érdekes előadást arról, hogy miként kell kiválogatni és feldolgozni a magyar történelem anyagát a népművelésben. Ugyancsak a történelem köréből tartott mintaelőadást Földes Ferenc, népművelési titkár.

Igen érdekes volt Viski Károly dr. egyetemi ny. r. tanár előadása a hagyományok, szokások és népművészet szerepéről a népművelésben.

Minden népnek — úgymond, — a műveltsége olyan, amilyen számára egyedül alkalmas és lehetséges. Ezt az ősi, hagyományos műveltséget nem tanítják iskolában, erre a közösségi élet, a család, a példaadás, a tapasztalat és gyakorlat tanítja meg a társadalom tagjait. A hagyományok közül azonban csak azt kell értékelnünk és ápolnunk, amelyik jó és nemes. Amikor tehát a hagyományok megtartásáról, ápolásáról beszélünk, rószat is alkalmazunk, hogy a jót a rossz-tól, a nemest a nemtelentől elválasszuk. Ezenkívül minden népműveltségi tájon az ott gyökerező, ott termő hagyományt kell ápolni s nem szabad egyiket a másikba átültetni. Az értékelés tehát a legnagyobb gond és felelősség. Ezért mindenkinek, aki a hagyományok ápolását célozza, múzeumok, ismertetések útján kellő tájékozódást kell szereznie. Megfelelő, alapos felkészültséggel nélkül erről a tárgyról éppúgy nem lehet beszélni, mintahogyan nem lehet történelmet, földrajzot, vagy más iskolai tantárgyat tanítani. Fontos tehát, hogy ezt a követelményt különösképpen szemelőtt tartassák azok, akik népműveléssel foglalkoznak.

Földes Ferenc, népművelési titkár tartott még érdekes előadást a népművelési előadók és a hallgatók egymásközötti kapcsolatairól. Délután Vidor József, népművelési titkár beszél az ünnepek, műsoros esték rendezéséről s a műkedvelői színjátszásról.

Ülést tartott a Rimanóczy-alapítvány felügyelő bizottsága a kávéház és étterem átalakítása ügyében

Nagyvárad. Saját tud. A Rimanóczy-alapítvány felügyelő bizottsága kedden délelőtti, Soós István polgármester elnökletével ülést tartott. Felülvizsgálta a Rimanóczy kávéház és étterem átalakításának eddig végzett munkálatairól szóló jelentéseket s intézkedéseket tett a munkálatok továbbfolytatására, valamint a Rimanóczy szálloda átalakításával kapcsolatos munkálatokra vonatkozólag. A bizottság több tagja kifogásolta, hogy a kávéház és étterem bérlője a kőműves kivételével kizárólag zsidó mesterebbekkel, illetve vállalkozókkal dolgoztat, ami annál súlyosabb megítélés alá esik, metr a sokszor pengő értékű munka kiadásainak jelentős részét a város vállalta magára.

Itt említjük meg, hogy a szálloda új bérlője felmondott az alkalmazottak túlnyomó részének, akik között egyesek több mint egy évtizeden át állottak az intézmény szolgálatában, sokgyermekes családapák, keresztény magyar emberek s akiknek munkájában az egykor román bérlő sem talált kifogásolni valót. Erre ezton is felhívjuk a felügyelőbizottság figyelmét.

NYILTTER

Alulirott: Hörváth Józsefnek Matyas király-ut 27. házban lévő fűszer-és vegyes kereskedését megvettem.

Felhívom nevezett üzlet hitelezőit, hogy követeléseiket nálam, Csengeri-utca 16. alatt 3 nap alatt jelentsék be ellenkező esetben azokat figyelmen kívül hagyom.

Lőrincz Istváné

nének. De bebizonyított tény, hogy a zsidókkal senki sem foghat össze büntetlenül. Tény az, hogy a zsidók megkísérelték Japán elaltatását.

Mese a japánok és zsidók közös származásáról

A zsidók között többek között olyan meséket eresztettek szélnek, hogy a japánok a zsidóktól származnak. Ezt a tényt néhány japán címerből akarták bebizonyítani, amelyek a zsidó jelképekhez lettek volna hasonlóak. En az a feltevést mindig lehetetlennek bélyegeztem, mert a zsidó és a japán világnézet a legélesebb ellentétben állanak egymással. Egidőben még filmet is forgattak Japánban, amely ezt a zsidók által terjesztett mesét akarta illusztrálni.

A zsidók közvetlen befolyását legelőször a kínai háború folyamán érezte a japán nép és pedig lefkőképpen Saughaiban. Saason zsidó pénzműnás mozgósította a kínai tőkét a Japán elleni harcra. Azután a sahai-i emigráns zsidó tömegek voltak a fő bűnözők, akik a japán katonák tízezrei előtt érzékeltetően megmutatták a zsidóság lényét és jellemét. Ezért nem lehet a keletázsiai háborút csupán fegyverekkel elintézni. A győzelem csak akkor lesz teljes, ha a zsidó befolyást végérvényesen megsemmisítik. Ugyanez áll a szabaddóművészségre is, amely nem más, mint a zsidóság egyik titkos szervezete.

Láthatjuk tehát, hogy Japánra a háború befejezése után még olyan feladatok várnak, amelyek nem kevésbé fontosak, mint a fegyveres háború. Japánnak fel kell készülnie és el kell szánnia magát arra, — mondotta Shioden tábornok, — hogy ezen a téren szorosán együttműködjék Európával és ilyen módon a zsidó világvészelyt, melynek külső hatalmi eszközeit ebben a háborúban megsemmisítik, szellemi téren is örök időkre ártalmatlanná tegyék. Ebben a küzdelemben is érvényes Togo tengernagy híres mondása: „Győzelem után húzd szorosabbra a sisakod szíjait!”

A japán zsidókérdés híres szakértőjének, Shioden tábornoknak ezek a mély benyomást keltő fejtegetései és ragyogó válaszai sikere megmutatják, hogy a japán nép nagy súlyt helyez a zsidókérdés megoldására. A japán nép ma már világosan felismerte halálos ellenségét: a nemzetközi zsidóságot. A német, olasz és magyar néphez hasonlóan megsemmisíti mindazokat a zsidó terveket, amelyek a győzelmet és a hűtét akarják tőle elrabolni.

(Világsgazdál.)

Hogyan kell címezni a földbirtokpolitikai royu beadványokat?

(MTI) A földművelésügyi minisztérium felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a minisztérium címére küldendő minden földbirtok politikai tárgyú beadványon fel kell tüntetni, hogy földbirtok ügy és ha elintézőse a földművelésügyi minisztériumhoz tartozik, úgy Budapest, Nador-utca 31. szám alá címezendő. Ha visszacsatolt erdélyi vagy délvideki földbirtok politikai ügyeiről van szó, az az Erdélyi Földbirtok Politikai főosztályához Kolozsvár, Majális-utca 23. szám alá küldendő, illetve az újvidéki főosztályhoz, Közigazgatási palota.

Kávéházakban és vendéglőkben kér.
Magyar Lapok st.

Szeptember 8-án lesz a bihari katolikus nap

Nagy érdeklődés előzi meg az ünnepeket

Hirt adtunk már róla, hogy szeptember 8-án nagyszabású katolikus napot rendez a bihari egyházközség, amelyen hat szomszédos község katolikus népe vesz részt példás lelkesedéssel és fegyelmélettel. Biharpüspöki, Csátár, Hegyköztöttelek, Almásfegyvernek, Szalárd és Bihar népének seregszemléje lesz ez a nap. A rendezőség máris megállapította a programot s a Magyar Lapoknak módjában van azt teljes egészében ismertetni:

Szeptember 7-én, hétfőn este 7 órakor ünnepélyes Veni Sancte; tartja Jávori István ny. plébános. 7-9 óráig szentségimádás; közben a hívek szentségimádást vezet dr. Hanzély Lajos püspöki titkár.

Szeptember 8-án, Kisasszony napján, reggel 7 és 8 órakor csendes szentmisek lesznek. 10 órakor dr. Scheffler János megyéspüspök mond csendes szentmisét, közben szenteszédést is tart. Szentmise alatt a jelenlevők egytől-egyig szentáldozáshoz járulnak.

11.30-kor az esperesi kerület összes egyháztanácsosai együttes értekezletet tartanak, amelyen dr. Schriffert Béla vikárius elnököl. Az értekezleten minden egyháztanácsos megjelent az összes plébánosokkal együtt. Előadók lesznek: dr. Cziffra Kálmán, Bihar megye főispánja és dr. Turterbesi György kir. törvényszéki bíró.

15.30-kor katolikus megheszélés. Előadók: dr. Korompay Károly igazgató-főorvos, dr. Géresy János gyár-igazgató és dr. Paál Árpád orszgy. képviselő, főszerkesztő.

19 órakor szentséges körmenet: prédikál dr. P. Rösch Bertalan kapucinus.

A katolikus nap iránt az egész környéken nem is sejtett hatalmas érdeklődés nyilvánul meg; minden egyházközségből nagyszámu érdeklődő vesz részt; különösen megható, ahogyan az érdekeltek lelkipásztorok fáradoznak a minél nagyobb sikerem. A bihari egyházközség minden tagja lelkesedéssel készül a napra, amelynek minden ájtatosságát felajánlják a magyar fegyverek győzelméért!

Minden lábbeli kereskedő és cipőiparos köteles készletét augusztus 24-ig bejelenteni

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 108.800-1942. K. M. sz. rendelete értelmében minden lábbeli kereskedő és minden cipész (csizmadia) iparos (ideértve a lábbeli előállításával gyárszerűen foglalkozó iparos is) köteles a tulajdonában lévő lábbelikei és zöld színű lábbeli utalványokat az 1942. évi augusztus hó 15-iki állapot szerint az 1942. évi augusztus hó 24. napjáig a Lábbeli Központnak (Budapest, V. Falk Miksa-u. 30. sz.) a fenti rendelet melléklete szerint készült nyomtatványon két példányban bejelenteni.

Nem kell bejelenteni a cipész (csizmadia) iparos által megrendelés alapján, piros ínú utalvány ellenében, készített lábbelit.

A bejelentési űrlapokat az Ipartestületnél, a Magyar Cipőkereskedők Országos Egyesületénél (Budapest, VI. Király-utca 82. sz.) és a Lábbeli Központnál (Budapest, V. Falk Miksa-utca 30. sz.) díjmentesen lehet beszerezni.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjed, hető elzárással büntetendő az a lábbeli kereskedő és az a cipész (csizmadia) iparos, aki a fenti rendeletben előirt bejelentési kötelezettségnek nem tesz eleget.

Nagyvárad, 1942. augusztus hó 18-án.

Dr. Gyapay László, s. k. h. polgármester.

Szeptember 30-án tartják meg a helyszíni tárgyalást a repülőtér felszíni és talajvizeinek a Pece patakba való levezetésére

Nagyvárad thj. város I. foku közig. hatósága közli, hogy a nagyvárad-i Közforgalmu repülőtér a felszíni vizek lezívása talajszáritás végett víz-telenítést szolgáló szivárgó rendszerrel a Pece-árokba való levezetés munkálatainak vízjogi engedélyezése céljából benyújtott kérelme a terv és a szakértői észrevétel 1942. aug. 26-tól 1942. szept. hó 26-ig Városháza I. em. 23 sz. a. helyiségében ki van téve közszemlére azzal, hogy mindazok akik a tervezet ellen bármiféle kifogást akarnak tenni, azt az elsőfoku közig. hatóságnál, Városháza, II. em.

23 sz. a. a közszemlére kitétel alatt, illetőleg az alant kitézött tárgyaláson szóval, vagy írásban előterjeszhetik. A fenti ügyben a helyszíni tárgyalást 1942. szept. 30-án d. e. negyed 10 órára tűzöm ki és arra az érdekelteket meghívom. A helyszíni szemle előtt negyed órával találkozás Városháza, II. em. 23 sz. a. szobában.

Erről értesítendő: Nagyvárad thj. város I. foku közig. hatósága, nagyvárad-i m. kir. Kulturmérnöki hivatal. Mérnöki ü. o., Közforgalmu repülőtér, m. kir. kereskedelmi és közlekedési min. V/a. oszt. Budapest és

az összes érdekeltek, a kérdéses ingatlan körül lakó szomszédok és általában a közönség újsághirdetés útján.

Nagyvárad, 1942. augusztus 22.

Dr. Varga László s. k. tanácsnok.

E napja a törvényszék Fritsch Walter merénylőjének főtárgyalását

Tisztázatlan kérdés maradt, hogy 20 napon belül, vagy túl gyogyult fel a mérsárosmester?

Nagyvárad. Saját tud. Megemlékezünk arról, hogy ez év május 26-án Fritsch Walter nagyvárad-i hentesüzemében Pap Csont János hentessegéd, amikor főnöke egy lopásügyben felelősségre vonta és felindulásában a bélszáritó karóval ütlegelni kezdte, a hentessegéd a kezéigében lévő kést Fritsch Walter ügyébe szúrta, kit súlyos sebével a Szent József kórházba szállították.

Pop Csont Jánost egyideig vizsgálati fogságba helyezték, majd kitzűték az ügyben a főtárgyalást, amelyet kedden délelőtt tartott meg dr. Gavallér László egyesbíró

A főtárgyaláson a hentessegéd beismerte, hogy a vadheli napon mintegy 20 méter belet lopott, de miután azt a kapus felfedezte, a lopott beletet visszavitte a műhelybe. Ekkor érkezett oda a közben értesített főnök, aki durván felelősségre vonta, majd három darab bélszáritó karót tört el rajta. Mikor a negyedik karót vette kézbe, az ütések után támadt felháborodásában az oldalán csüngő kést beleszúrta. Tettét nyomban megbánta és kérte a bocsánatot főnökétől.

A törvényszék kihallgatta Schwartz János kapust, Ignácz László és Hant László mérsárossegéd tanukat, akik a megtörtént eseményt különböző megvilágításban adták elő, vallomásuk azonban megegyezett a vádolt beismerésével.

Fritsch Walter sértett vallomása szerint üzemben állandóan lopásoknak jött nyomára és módfelett felháborodott azon, hogy régi és megbízhatónak vélt segédje meglopja. Állítása szerint egy száritó „palcával” támadt rá, amely a gerendában ütés közben megakadt és eközben tört el. Bejelentette, hogy sebe 38 napig gyógyult és még most is gyengélkedik.

A királyi ügyész ennek a kérdésnek tisztázását kérte, mert véleménye szerint, ha a sebesült 20 napon túl gyógyult súlyos testisértés büntetése fogja átminősíteni a vétséget. A bíróság úgy határozott, hogy kihallgatja dr. Krüger Viktor kezelőorvost és dr. Beöthy Konrad orvosszakértőt és azután fog az ügyben ítéletet hirdetni. Ezért a főtárgyalást elnapolta.

Szumátra mezőgazdasági fellendülése

Szumátra mezőgazdasága a japán csapatok megszállása következtében erős fellendülésnek indult. Már eddig körülbelül 150 mezőgazdasági telepen kerek 170.000 bennszülött dolgozik. Ezenkívül 200 holland mérnököt is bevontak a japánok a mezőgazdasági munkába.

Olvassa és teressze a Magyar Lapok-at

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Hlatky Endre főispán visszaadta a német konzul részvétlátogatását, Nagyvárad. Saját tud. Eduard Lörz nagyváradi német konzul, pénteken látogatást tett Hlatky Endre főispánnal és Soós István polgármesterrel és kifejezte részvétét a Kormányzék helyettes fősi halála alkalmából. A főispán és a polgármester ma délben adta vissza a részvétlátogatást a német konzulnak.

KÉNYSZERLESZÁLLÁST VÉGZETT SVÁJCBAN EGY ANGOL GÉP. Bernből jelentik: (MTI) A Német Távírási Iroda jelenti: Egy angol katonai repülőgép Bern közelében kényszerleszállást hajtott végre. A gépet két főnyi személyzet internálták, a gépet lefoglalták.

SOROZATOS GOMBAMÉRGEZÉSEK KISPESTEN. Az Esti Ujság írja: Vasárnap temették el Kispesten a tömeghalált okozó gombamérgezés 12 halálesetét. A temetésen résztvett Rotter Sándor 58 éves fényezőmester is családjával együtt. Rotterék a temetés után kimentek a Kispeszt közelében lévő erdőbe, ott gombát szedtek, otthon elkészítették és megették. A gombától valamilyen megbetegedtek, úgyhogy kórházba szállították őket. A család tagjai közül háromat sikerült eszméletre téríteni, háromat azonban még eszméletlen állapotban ápolnak a Szent István kórházban.

Szeptember 12-ikén adják át az **ONCSA-házakat a juttatottaknak.** — Nagyvárad. Saját tud. A polgármester megtekintette az Országos Nép- és Családvédelmi Alap által Nagyváradon épített házakat és megállapította, hogy azok külső és belső berendezése, valamint a teleppel kapcsolatos utak építése megfelel a követelményeknek, úgyhogy az épületeket szeptember 12-én Kádár Levente államtitkár jelenlétében ünnepélyes keretek között átadják a juttatottaknak.

TENGERBE ZUHANT EGY ANGOL REPÜLŐGÉP. Algécirásból jelentik: (MTI) A Német Távírási Iroda jelenti: Egy angol repülőgép, amely hirtelen a Gibraltar szoros felett telerdőlt, a tengerbe zuhant. A repülőgép bomбай felrobbant. A robbanás következtében több spanyol halászhajó megrongálódott.

ANGLIÁT SÜLYOS GOND TERHELI A CIPŐGOMBOK MIATT. Angliában a cipőgombok hiánya mind jobban érezteti hatását. A háború előtt Németország és Olaszország látta el az angolokat cipőgombbal. Most felszólították az angol anyákat, hogy az elhasznált gyermek cipőgombjait őrizzék meg.

WILKIE KINÁBA IS ELLÁTOGAT. Washingtonból jelentik: (B. T.) Hivatalos közlés szerint Willkie, Roosevelt megbízásából Kinába is ellátogat.

HATVAN HALOTTJA VAN A ROUEN ELLENI UJABB ANGOL TÁMADÁSNAK. Vichy. (MTI) A NTL jelenti: A Rouen elleni legutóbbi angol légitámadása katonai célokban nem okozott kárt. A polgári lakosság köréből hatvan ember meghalt, ezennél több megsebesült.

KIK NYERTEK A SORSJEGYEN? Az osztálysorsjáték mai húzásán hetven ezer pengőt nyert 91.363, huszezer pengőt 45.468, tízezer pengőt 3877, ötezer pengőt 76.915, 80.030, négyezer pengőt 11.807, 85.694, 98.936 számú sorsjegy. (Felelősség nélkül.)

ÖNGYILKOS SPANYOL UJSÁG RO Madridból jelentik: (MTI) A Német Távírási Iroda jelenti: Mint az E. T. E. iroda jelenti, Suesta ismert spanyol újságíró öngyilkos lett.

A városi Levente Parancsnokság felkéri mindazokat, akik a honvédség téli ruházatának gyűjtésére csomagolóeszközöket (faláda, csomagolópapír, zsineg) felajánlottak, hogy azokat készítsék elő, úgyhogy az érték menő leventéknek hosszabb időtállás nélkül átadhassák. Ez alkalommal is az adakozóknak a honvédség nevében köszönetét fejezi ki.

SZIGORU RENDELKEZÉSEKET HOZTAK IRÁNBAN (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Iránban a jövőben szigorúan kezelik a hadiállapotra vonatkozó rendelkezéseket. Halálal büntetik azokat, akik nem azon az alapon állnak, mint a kormány, bírálják a kormány intézkedéseit, vagy fegyvert viselnek. Szigorúan büntetik azokat, akik a lakosságban azt az érzést akarják felbreszteni, hogy az ország fegyveres ereje nem elég erős.

AZ ELSŐ REPÜLŐPOSTA. 1912. augusztusában szállt fel a „Sárga kutya” nevű repülőgép a Frankfurt-Niederrad mellett elterülő Euler-repülőtérrel, hogy az első hivatalos postacsomagot Darmstadtba szállítsa. A helygyűjtők először ragasztották be gyűjteményükbe az első repülőpostabélyeget. (MN.)

Keddtől

Korona Filmszínházban

Komikusok kívánságversenye

Stan és Pán, Zoro és Huru, Donald a kacska és Mickey Moose.

A nevetetés mesterei. Burleszk vigjáték.

UJABB TUNTEÉSEK VOLTAK KALKUTTA UTCÁIN. Amszterdamból jelentik: (MTI) Mint a brit hírszolgálat az indiai helyzetről jelenti, Kalkutta utcáin hétfőn újabb tüntetések voltak. A rendőrség szigorú intézkedéseket tett. Bombayban újabb tüntetések során a rendőrség fegyverét használta. 3 egyetemi hallgató megsebesült, amikor a rendőrség megakadályozta, hogy a tüntetők a brit törvényszéki épület előtt sztrájkorséget állítsanak fel. Néhány letartóztatás is történt.

Nagyvárad thj. város polgármestere
 Városgazdasági ügyosztály
 40.213—1942.

Verseny tárgyalási hirdetmény

Nagyvárad thj. város, kertészetének növényházai részére ezer négyzetméter fehér katedrálüveg szállítására területileg korlátozott nyilvános versenytárgyalást hirdet. A közszállítás költségei szabályszerűen biztosítva vannak. Az aláírt ajánlatok sértetlen borítékba elhelyezve „Ajánlat Nagyvárad város kertészete részére szállítandó ezer négyzetméter katedrálüveg szállítására” felirattal ellátva, pecsétel lezárva Nagyvárad város gazdasági ügyosztálynál (Városháza, I. em. 24.) folyó évi augusztus hó 31. napjának délelőtt 11 óráig nyújthatók be. Az ajánlatok ugyane napon délelőtt 12 órakor lesznek a gazdasági ügyosztálynál felbontva.

Nagyvárad, 1942. augusztus 24.

Dr Soós István,
 polgármester.

Megkezdődött a téli meleg holmik gyűjtése a harc- tereken küzdő honvédek számára

**Nagyváradon tíz kerületben kétszáz levente veszi át az otthon szeretet-
 megnyilatkozásait**

Pár hete csupán, hogy a Főmeltósági Asszony rádiószózatá nyomán országos mozgalom indult a keleti arcvonalon küzdő magyar honvédek téli holmikkal való ellátására. A haza minden itthonmaradt polgára megértette és szívével megérezte az ország első asszonyának meleg, kérészavából a gondoskodás szükségének nagy kötelességét.

Erőlködve a nyár parázslék körülöttünk, de az esti szél lábunk elé pergett már a Szent László-téren az első lehullott falevelet. Öszre vár az idő, odakint pedig a Don környékén, ahol opálos köddel pipálnak a hájnalok, tébe tévednek lassan a napok. Párát zúzó ember és állat, hideg gémberíti a fegyvertmarkoló kezeket az arckokat pedig ezer tiszta tájalmával csipi a puszták telett vadul tovatáncoló szél.

Sötéten gomolygó felhők vetnek árnyékot a földre, mögöttük visszavonhatatlanul utazott a Tél. Néhány hét vagy talán még annyi sem és a fehérhalál ráborítja szikrázó palástját a messzi orosz pusztákra.

Itthon pedig a hazaváro hákében ma megmozdultak a szívek. Reggel, amikor árnyékkal mosolygott még a nap is, kürtök harsantak szerte a városban és a diadalmas magyar honvéd utódot: leventéink kopogtattak be az első házakba, hogy átvegyék

azokat a holmikat, amit a szeretet küld oda, ahol a legnagyobb szükség van rá. Ahogy leventéink munkavállalásukkal megmutatják, hogy életük Isten parancsolatából a magyar nép, városunk apraja és nagyja, szegény és gazdag, a haza oltárára teszi mindazt, amit csak odaadhat. Tiszta szívvel van mindenki azzal hogy áldozatkészségével talán jövője sorsát pecsételi meg s ettől a gyűjtéstől függ a duló háború sorsa is. Nem akadhat ma olyan ház a periferiák viskójától a város szívében büszkélkedő rangos palotáig, ahol ne akadna valami téli holmi, gyapjú, szőrme vagy bunda, ami ne kerülhetne a gyűjtő szekerekre.

A téliholmik gyűjtését Nagyvárad város területén tíz csoportra osztva, leventék végzik. Kerületenként egy leventeoktató irányítja a gyűjtés munkáját, a parancsnokságon pedig a város nemeslelkű hölgyei Cziffra Kalmánné és Hlatky Endréné vezetésével osztályozza a beérkező adományokat. Fiatal lányokra vár a csomagoló munkája, amelyhez az első szekerek beérkezése után a koradélutáni órákban láttak hozzá a szorgos kezek. A gyűjtésvégzők igazolvánnyal vannak ellátva, hogy lelküismeretlen emberek ezt a hazafias akcióit ne hasznosíthassák a maguk számára. Mint az eddig beérkezett jelentések mondják: a nagyközönség mindenütt szívesen fogadja a leventéket és min-

den felszólítás nélkül ajánlja fel nekik, különböző ruhaneműit a szent cél érdekében. Akadnak ugyan helyek, ahol pénzmegeválással próbálkoznak, de ilyen esetekben fiataljaink szeretettel figyelmeztetik a ház lakóit, hogy a gyűjtés eredményességét ez közelről sem szolgálja. Csaknem minden esetben a figyelmeztetést a megértés követi és a legkisebb nézeteltérésre sem kerül emiatt sor.

Az Országos Levente Hírközpont közlése alapján közli a Magyar Távírási Iroda hogy ma reggel az egész országban felharsant a levente ifjúság kürtjele és megkezdődött a téli meleg holmik gyűjtése a harc-tereken küzdő honvédek számára. Budapestben 5000, az egész országban mintegy 50 ezer levente indult el, hogy szívvél-lélekkel eleget tegyen a nemes feladatnak. A leventék kürtszóval járnak össze az utcákat és jelzik, hogy megérkeztek a felajánlott téliholmik összegyűjtésére. Már az első órában kiderült azonban, hogy nincsen szükség kürtszóra és hangos figyelmeztetésre, mert a lakosság maga is mindenütt felkészülten várta a leventéket az adományok átadására. Már az első házakban is az ajtó előtt állottak a lakók és szinte álmellenül várták a leventéket, hogy átadhassák adományait. Sok-sok láda meleg holmi került már az első órákban Budapestben és a vidéki városokban is a leventekocsikba. (folytatás)

Mi újság a piacon?

Gyümölcsfélék: (Erős felhozatal)
Alma 50—140, szilva 30—40, szőlő 50—160, barack 180—260, körte 20—180, görög dinnye 26—40, sárga dinnye 30—40 fillér kilónként.

Zöldségfélék: (Erős felhozatal)
1 kgr burgonya 28—34, paradicsom 30—40, kék paradicsom drb 20—40, szárazbab 64—70, répa csomója 12—20, hagyma kgr 32—36, cékla csomója 14—20, káposzta drb 20—40, vörös káposzta drb 20—30, olasz 20—30, tök kgr 14—16, karfiol 40—80, petrezselyem csomója 16—24, karalábé 6—10, zöld zeller csomója 6—8, 1 kgr zöldbab 40—60, 1 drb zöldpaprika 1—4, uborka 1—3, spenót kgr 80—90, torma drb 6—14 fillér.

Élőállatok: (Nagy felhozatal)
1 drb szarvasmarha vágó kgr. 1.10—1.20, 1 drb fejőstehén 400—800, 1 drb szopósborjú kgr 1.30—1.40, 1 pár kismalac 35—45, 1 pár igazió 200—700, 1 pár paradésló 700—1000 pengő.

Fejtermékek: (Közepes felhozatal)
1 kgr vaj 6.80—7.80, juhtúró 3.50—4.10, tehertúró 1.20—1.35, tejföl 1.50—1.70, juh sajt 3—3.40 pengő kilogrammonként.

Kenyér:
1 kgr egységes 42 fillér.

Halfélék: (Közepes felhozatal)
1 kgr sulyu ponty 2.50—3, 1 kgr csuka 1.80—2.20, 1 kgr apró hal 0.60—0.80 pengő.

Szárnyasok: (Közepes felhozatal)
1 kgr csirke 4—5—6 pengő, tyúk kgr 2.60, sovány liba párja 10—14 pengő, sovány ruca párja 6—8 pengő, 1 drb tojás 15—16 fillér.

Húsarak:
Marhahús 2.96, növendékmarha 2.96, juhhús 2.40, bivalyhús 2.86, zsír 3.80, tepertő 3.80 pengő kgr.

RÁDIÓ

SZERDA, AUGUSZTUS 26. Budapest I.

- 6.40 Ebreztlő, Torna.
- 7.00 Hírek, Közlemények, Reggeli zene
- 10.15 Sovinszky László szalonzenekara.
- 11.20 Wilton, Tancszvit.
- 11.40 Moricz Pál előbeszélés.
- 12.10 Konnyú zene.
- 13.30 Honvedeink üzennek. A Vöröskezei bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A Szent István 3. honvédegyeség zenekara.
- 15.20 Butta Ede tanczenekara.
- 16.15 Konstantin Fortunov előadása.
- 17.15 H. Vazzy Károly zongorázik.
- 17.35 Krudy Gyula előbeszélés.
- 18.20 Horváth Jenő jazz együttes.
- 18.30 Honvédműsor.
- 19.20 Rádiózenekar.
- 20.00 Hangképek Háromszekről.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskezei bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Pertis Jenő cigányzenekar.

Budapest II

- 19.00 Orgonaszólok.
- 19.30 Vitéz Peterdy János szalonzenekara előadása.
- 19.50 Saint-Saens-Omphale rockkora.
- 30.00 Hírek.
- 30.10 Horváth Jenő előadása.
- 31.00 Waldbauer. vonósnégyes.
- 32.00 Szórakoztató zene.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Augusztus 26-ig kell átvenni a lábbeli igénylőlapokat

Igazolvánnyal kell bizonyítani átvételkor a személyazonosságot

Ertesítem a város közönségét, hogy a Közelelmezési hivatalhoz folyó hó 15-ig beadott lábbeli talpigénylőlapok és a folyó évi augusztus hó 5-ig beadott kész, mérték és fejelési igénylőlapokat a bizottság elbírálta.

Felhívom a város közönségét, hogy az augusztus hó 5-ig beadott kész, mérték és fejelési igénylő, valamint az augusztus hó 15-ig beadott lábbeli talpigénylőlapokat legkésőbb 1942. évi augusztus hó 26. napjáig a Közelelmezési Hivatal cípposztályaánál vegyék át. Átvétel alkalmával mindenki hozza magával a vásárlási könyvet, vagy a

személyazonosság igazolására alkalmas okiratot és a cípposztály által a beadáskor adott számot.

Azok, akik nem személyesen veszik át az igénylőlapokat, a fentiekben kivül még az igénylőlap tulajdonosa által kiállított meghatalmazást is hozza lak magukkal.

Azok, akik a fenti határidőig az igénybejelentőlapokat nem veszik át, igényüket elvesztik.

Nagyvárad, 1942. évi augusztus hó 6-án

Dr. Gyapay László, s. k. h. polgármester

SPORT

Nagyban készül a NAC a Törekvés elleni mérkőzésre

Nagyvárad. Hétfőn délben hazakerkezett a NAC budapesti útjáról. A fiúkon cseppet sem látszott a mérkőzés fáradalma — bár panaszkodnak, hogy az Elektromos a szó legszorosabb értelmében is ráment az összecsapásra. A tegnapi pihenő után ma újra megkezdődik a készülődés az Erzsébetligeti pályán. A Törekvés ellen akar a zöldfehér gárda méltóké-

pen bemutatkozni népes szurkolótábor előtt.

Itt írjuk meg, hogy Jency elnök és Krüger sportigazgató Budapesten maradt, ahol adminisztratív ügyek tartják vissza őket, bár azt sem tartják lehetetlennek beavatott körök, hogy hármashban jönnek haza. Hogy ki lesz a harmadik — majd meglátjuk!

Férfi ruhákat használtakat, legjobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használt ruhák üzletében Bemter 1. udvarban. Hívásra hazához jönek.

Nagyszalontai SC-N. Törekvés 2:1 (0:0)

Vasárnap, mint ismeretes, Nagyszalontán játszott Magyar Kupa mérkőzést a nagyváradai Törekvés. Jóképességi NB II. csapatunk győzelmét a kerületi másodosztályból felkerült NSC ellen még a legelvakultabb hajdúvárosi szurkolók sem vonták kétségbe. Mégis esoda történt. Amikor nagyszalontai munkatársunk távbeszélőn beszámolt a mérkőzésről, — lehetetlennek tartva azt — nem akartunk hinni fiúlinknek és az eredményt függőben tartva, nem is közzöltük. Most azonban, amikor teljes bizonyosságot szereztünk a mérkőzés részleteiről, teljes elismeréssel kell szólnunk a Nagyszalontai SC remek győzelméről.

A vendéglátók győzelmét még kedvezőbb beállítáiba helyezi az a körülmény is, hogy az első félidő 15-ik percétől kezdve 10. majd a második félidő utolsó negyedórájában 9 emberrel játszottak nagyevű ellenfelük ellen. Csáky szerzi meg a szalontaiaknak a vezetést, amit öt perc múlva ugyanezaló kettőre növel. Befejezés előtt Mihók szépít az eredményben. A mérkőzés kemény játékból és sok izgalomból hűvelkedett.

A Törekvés-vezető, dícső múltja után újra feltűrt NSC váradi bemutatkozását kíváncsian várjuk.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **cs Tibor**, Széchenyi tér 6.

Atlétaik viadallal avatják fel vasárnap az Erzsébetligeti salakpályát

Nagyvárad. Vasárnap délelőtt nagy atlétikai viadal lesz az Erzsébetligeti salakján. Nagyvárad és vidéke elsővonalbeli versenyzői adnak ezen találkozót egymásnak s nincs kizárva, hogy a mezőnynek több országosnevű kiváltsága is felhuzzza a szöges-cipőt. Ez a verseny tulajdonképpen pályáavatója lesz az Erzsébetligeti elsőrangú atlétikai pályájának. Városzerte nagy érdeklődéssel tekintenek a vasárnapi versenyre, hiszen Nagyváradon a felszabadulás óta ez az atlétika első komoly megmozdulása. A részletes programra még visszate-

rünk. Érdekessége a viadalnak, hogy a hölgyversenyzők részére is rendeznek több számot.

4:1 arányban győztek az olasz hölgyteniszezők

Hétfőn délután a MAC Margitszigeti diszpályáján folytatták a magyar—olasz hölgyteniszversenyt Mária királyné kupájáért. A hétfői nap műsorán két egyes volt, amelyeket az olaszok megnyertek és így végeredményben 4:1 arányban győztek.

Napról-napra népesebb a NAC szurkolók „B közep”-e

Nagyvárad. Mint Már beszámoltunk, a NAC szurkolótáborának legfelkesebbjei életre hívták a „B közep”. Napról-napra egyre többen jelentkeznek a csoport zászlója alá, amely komoly biztató és hangnnyagot ígér máris a siker érdekében. A „B közep” tagjai közé lehet még jelentkezni naponta este 7-órától, a NAC Otthonban.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szoba, előszoba, kávé, butor helykú, a Schlauchter közelében kiadó. Részletesebbet a kiadóhivatalban. 934

Előszobám 3 szobas komfortos kötetű házban, kertés lakással, lehetőleg központi fűtésű 3 vagy 4 szobás lakással. Jelleg: „Sürgős”. 943

Hűlőtelek
Hevesi édes paradicsom uradalmi árú adinve garancia mellett Juresánál. Nagyvárad. Telefon 11-96.

Gyakorlott utazót 500 Ft. oválakkal, rövidlemezű útlethez felveszek. Cím a kiadóban. 948

Adás-veve
Modern díszes felettől baló eladó. Váradi-utca 21. 947

Motorkerékpár K. M. B. 35 köbcenti, kifogástalan állapotban eladó. Cím: Váradi-szöllős, Rakoczi u. 12. Déltúton. 946

Jó karban lévő trózeper megvételre keresek. Cím a kiadóban.

Eladó két darab pálinka-fűtő üst, 320 literes és 210 literes szeszmező csavart felszerelve. Címek Honvéd u. 29. 925

Eladó Nemzetközijog. Ir. Baditz, Miskolc. 889

Német tanterv felnapra vagy egész napra keresztény urházhoz, gyermek mellé ajánkodik. Szarvaszky u. 13. 944

NYOMDAI SEGÉDMUNKÁS felvétetik a Szent László-nyomdába. Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Gyakorlott gépirónót keres. Mezőgazdák, Mussolini-ter 16. 949

Lakatos tanulót fizetéssel felveszek. Kossuth u. 12. Táv. 942

Elvesztett
Börtökben öt darab kőcs elvesztett. Megtaláló díj jutalomban részesül. Leadhato a lap kiadóhivatalában. 935

KIADÓHIVATAL
SZENT LÁSZLÓ NYOMDA N.

4. és 6. előszobákhoz. Cím: kiadó. Dr. Scheifler Ferenc, Szent László-nyomda Rt. igazgatója.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.